

- Т. В. Микитенко. - К. : Українська академія оригінальних ідей, 2005. - 888 с.: іл.
7. Внутрішній контроль в державному і комерційному секторі: навч. Посібник / Е. В. Кондукова, Т. В. Микитенко, Т. М. Міщенко. - Ірпінь: Нац. ун-т ДПС України, 2011. - 474 с.
 8. Каменська Т. О. Внутрішній аудит: сучасний погляд : [моногр.] / Т. О. Каменська; Нац. Акад. Статистики, обліку та аудиту. – ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2010. – 499 с.
 9. Немченко В. В., Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Практичний курс внутрішнього аудиту. / За ред. Демченко В. В. Підручник. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 240 с.
 10. Усач Б. Ф. Аудит за міжнародними стандартами [Текст]. - К.: Знання, 2005. - 247 с.

Нікульникова Т.Г.

УДК 657.005.921

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІУ ТА АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «АгроТрейд»

***Анотація.** У статті наведені результати дослідження методами обліку, контролю та аналізу власного капіталу на ТОВ «АгроТрейд», яке займається вирощуванням зернових культур та технічних культур. Зроблені пропозиції націлені на пошук більш оптимального управління власним капіталом. Власний капітал є важливою і вагомою складовою всього капіталу підприємства, впливає на фінансовий стан та рівень фінансової незалежності.*

Створення і нормальне функціонування підприємств будь-якої форми власності неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу. Власний капітал утворюється за рахунок особистої участі власників у його формуванні. При цьому, створюючи капітал підприємства, власник частково втрачає прямий зв'язок з капіталом, який фактично стає власним капіталом підприємства, а не власника.

***Ключові слова :** капітал, підприємство, власний капітал, співвідношення власного та позикового капіталу, облік, контроль, аналіз, системи управління.*

***Аннотация.** В статье приведены результаты исследования методами учета, контроля и анализа собственного капитала на ООО "АгроТрейд", которое занимается выращиванием зерновых культур и технических культур. Сделанные предложения нацелены на поиск более оптимального управления собственным капиталом.*

Собственный капитал является важной и весомой составляющей всего капитала предприятия, влияет на финансовое состояние и уровень финансовой независимости.

Создание и нормальное функционирование предприятий любой формы собственности невозможно без формирования достаточного объема собственного капитала. Собственный капитал создается за счет личного участия владельцев в его формировании. При этом, создавая капитал предприятия, владелец частично теряет прямую связь с капиталом, которая фактически становится собственным капиталом предприятия, а не владельца.

***Ключевые слова :** капитал, предприятие, собственный капитал, соотношение собственного и ссудного капитала, учет, контроль, анализ, системы управления.*

***Summary.** In the article the brought results over of research of account, control and analysis of property asset methods on LTD. "АгроТрейд", that engages in growing of grain-crops and industrial crops. The done suggestions are aimed at the search of more optimal management a property asset.*

Equity is an important and influential part of the total capital of the enterprise, the impact on the financial status and the level of financial independence of the enterprise.

The establishment and proper functioning of the enterprises of any form of ownership is impossible without formation of a sufficient volume of their own capital. Equity capital is formed at the expense of personal engagement of the owners in its formation. In this case, creating a capital of the enterprise, the owner of a partially loses direct communications "communication with the capital, which in fact becomes the own capital of the enterprise, and not the owner. Equity, tend to invest in long-term tangible property, and therefore, its capitalization high enough, sometimes approaching 100 %. The continuous development of entrepreneurship and the emergence of new forms of business, introduction of foreign experience in accounting, the penetration of the market companies with foreign capital and other conditions of modernity require a new study of peculiarities of formation of capital in enterprises of various organizational and legal forms and methods of accounting and analysis of the presence and movement of capital.

***Keywords:** are a capital, enterprise, property asset, correlation of property and loan asset, account, control, analysis, control system.*

Власний капітал є важливою і вагомою складовою всього капіталу підприємства, впливає на фінансовий стан та рівень фінансової незалежності.

Створення і нормальне функціонування підприємств будь-якої форми власності неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу. Власний капітал утворюється за рахунок особистої участі власників у його формуванні. При цьому, створюючи капітал підприємства, власник частково втрачає прямий зв'язок з капіталом, який фактично стає власним капіталом підприємства, а не власника. Власний капітал, зазвичай, вкладають у довготермінові майнові цінності, а тому його капіталізація досить висока, іноді наближаючись до 100 %.

Постійний розвиток підприємництва, поява нових форм ведення бізнесу, впровадження закордонного досвіду бухгалтерського обліку, проникнення на ринок компаній з іноземним капіталом та інші умови

сучасності вимагають нового дослідження особливостей формування капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм та методики обліку та аналізу з наявності та руху капіталу.

Проблеми обліку і аналізу власного капіталу розглядалися професором Ф.Ф.Бутинцем, професором Н.М. Ткаченко, професором Є.В. Мнихом та іншими. Але розвиненість цих питань для конкретних умов кожного підприємства являється актуальною в сучасних умовах господарювання.

Метою написання даної статті є пошук можливостей удосконалення методики обліку і аналізу власного капіталу і втілення їх на ТОВ «АгроТрейд».

При перевірці правильності обліку і аналізу на ТОВ «АгроТрейд» необхідно :

- встановити наявність Наказу про облікову політику на підприємстві та дотримання визначених у ньому положень при веденні бухгалтерського обліку;
- встановити відповідність організації та ведення обліку вимогам П(С)БО;
- дослідити організацію документообігу на підприємстві, зокрема з обліку власного капіталу;
- визначити якість документального оформлення здійснених господарських операцій щодо обліку операцій з власним капіталом, їх відображення на відповідних рахунках бухгалтерського обліку, у регістрах аналітичного і синтетичного обліку;
- встановити відповідність представлених форм звітності діючому законодавству, достовірність звітності підприємства, виявлення наявних порушень в бухгалтерському та податковому обліку підприємства і розробити належні заходи для їхнього усунення;
- визначити ступінь комп'ютеризації обліку на підприємстві.

Вивчаючи дані питання, слід відмітити, що на ТОВ «АгроТрейд» стосовно ведення обліку власного капіталу виявлено деякі недоліки.

Облікова політика підприємства встановлена внутрішнім розпорядчим документом, а саме Наказом «Про облікову політику на ТОВ «АгроТрейд» №1 від 12.01.2013 р., зміст якого викладено у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-XIV [4] та П(С)БО в цілях дотримання єдиних методологічних принципів бухгалтерського обліку, складання і представлення у встановлені терміни фінансової звітності.

Слід відмітити, що негативним моментом є відсутність в Наказі «Про облікову політику на ТОВ «АгроТрейд» суттєвих умов щодо ведення обліку власного капіталу на підприємстві.

Важливою складовою частиною механізму ефективного управління капіталом підприємства та його структурою є системи його аналізу. Аналіз управління капіталом підприємства являє собою процес дослідження основних результативних показників ефективності його функціонування на підприємстві з метою виявлення резервів подальшого підвищення цієї ефективності. Проведений аналіз власного капіталу дозволив визначити структуру власного капіталу на ТОВ «АгроТрейд». Зокрема, складовими власного капіталу на підприємстві виступають статутний капітал та нерозподілений прибуток, причому основну частку займає нерозподілений прибуток. Це свідчить про накопичення капіталу підприємством.

Провівши аналіз діяльності підприємства та власного капіталу, окремо можна стверджувати, що у зв'язку з негативними явищами в економіці країни на ТОВ «АгроТрейд» впродовж 2012-2013 років погіршувались певні кількісні та якісні показники його діяльності, знижувалася прибутковість діяльності, але завдяки санаційним заходам, впровадженим в 2011 році згідно з бізнес-планом, ситуація поліпшилась, що дало змогу підвищити прибутковість підприємства та підвищити показники діяльності ТОВ «АгроТрейд» станом на 1 січня 2011 року.

Таким чином, діюча система обліку, контролю на досліджуємому підприємстві визначається як задовільна. Але виявлено суттєвий недолік в організації роботи підприємства, який пов'язаний з відсутністю дієвої системи аналізу власного капіталу.

Дуже важливим моментом діяльності будь-якого підприємства є впровадження ефективної системи управління капіталом, яка на ТОВ «АгроТрейд» відсутня.

Управління капіталом - це система принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних з оптимальним його формуванням з різноманітних джерел, а також забезпеченням ефективного його використання у різних видах господарської діяльності підприємства [3, с.259].

Простіше кажучи, управління капіталом - це вплив суб'єкта ринку (тобто підприємства) на об'єкт управління (тобто капітал) з метою ефективного та оптимального використання цього об'єкта для ведення господарської діяльності суб'єкта.

Управління капіталом підприємства скероване на вирішення таких основних завдань [4, с. 328]:

- формування достатнього обсягу капіталу, що забезпечить необхідні темпи економічного розвитку підприємства;
- оптимізація розподілу сформованого капіталу за видами діяльності та напрямками використання;
- забезпечення умов досягнення максимальної доходності капіталу при запланованому рівні фінансового ризику;
- забезпечення мінімізації фінансового ризику, пов'язаного з використанням капіталу, при запланованому рівні його доходності;
- забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства у процесі його розвитку;
- забезпечення достатнього рівня фінансового контролю над підприємством з боку його засновників;
- забезпечення достатньої фінансової гнучкості підприємства;
- оптимізація обороту капіталу;
- забезпечення своєчасного реінвестування капіталу.

Завдання впроваджуються у відповідності з принципами управління капіталом:

- оптимальне розміщення капіталу підприємства на стадіях кругообороту;
- планування обсягу та структури капіталу;
- наявність системи джерел формування капіталу;
- контроль за станом і використанням капіталу підприємства.

Управління капіталом підприємства, як і весь процес управління, містить стратегію і тактику управління. Під стратегією розуміють загальний напрямок і спосіб використання засобів для досягнення поставленої мети. Встановлюючи визначені правила й обмеження, стратегія дає змогу сконцентрувати зусилля на тих варіантах рішень, що не суперечать обраному напрямку управлінської діяльності. Тактика управління – це конкретні методи і прийоми досягнення поставленої мети у визначеній ситуації й у визначений момент часу. Завдання тактики управління – вибір найоптимальнішого рішення і способів його втілення в ситуації, яка склалася [1, с. 257].

Існують такі базові стратегії управління капіталом:

- консервативна, метою якої є отримання дохідності вищої, ніж за банківськими депозитами за значно менших ризиків, ніж на ринку акцій;
- збалансована, де очікується отримання дохідності, що порівнюється з середньоринковою за найліквіднішими акціями, але з меншим ризиком;
- ризикова, де метою є отримання максимального приросту активів;
- індексна, призначена для інвесторів, які мають на меті отримання інвестиційного доходу з портфеля цінних паперів, сформованого на основі індексу [2].

Визначення оптимальної структури капіталу вимагає вибору компромісу між ризиком та дохідністю, що ґрунтується на положенні того, що:

- зростання частки позикового капіталу підвищує фінансовий ризик підприємства;
- підвищення частки позикового капіталу забезпечує більше значення дохідності на власний капітал, підвищує рентабельність власного капіталу підприємства і величину прибутку, що отримується.

Процес управління структурою капіталу ґрунтується на певному механізмі, який являє собою систему основних елементів та функцій, що регулюють процес розроблення та реалізації управлінських рішень у цій галузі.

Ефективність діяльності значною мірою залежить від рівня розвитку та вдосконалення системи управління капіталом. Управління капіталом суб'єктів господарювання тісно пов'язане із прийняттям управлінських рішень, оскільки його величина та динаміка є важливими критеріями для встановлення їх оптимальності. Капітал завжди є необхідним атрибутом діяльності - від моменту створення підприємства до його ліквідації або реорганізації. Своєю чергою, управління капіталом передбачає вплив на його обсяг і структуру, а також джерела формування з метою підвищення ефективності його використання. Налагоджений механізм управління капіталом передбачає: чітку постановку цілей і завдань управління капіталом, а також контроль за їх дотриманням у плановому періоді; удосконалення методики визначення й аналізу ефективності використання усіх видів капіталу; розроблення напрямків оптимізації процесу управління капіталом, а також їх аналізу і впровадження; розроблення методики оперативного управління високоліквідними обіговими активами; розроблення загальної стратегії управління капіталом; використання у процесі управління економічних методів і моделей, зокрема, під час аналізу і планування; орієнтацію на використання внутрішніх важелів впливу на процес управління капіталом.

Вимагає детальнішого розгляду оптимізація структури капіталу.

Аналіз літературних джерел дав змогу зробити висновки, що методику оптимізації структури капіталу доцільно побудувати у два етапи:

1. Проведення фінансового аналізу структури капіталу;
2. Визначення інтегрованих шляхів оптимізації структури капіталу (рисунок).

Розглянемо їх детальніше.

1. Оцінка реальної ринкової вартості підприємства та дієвості його фінансово- господарської діяльності. Виходячи із визначення власного капіталу як загальної вартості майна підприємства, можна зауважити, що реальну вартість не завжди можна визначити кількісно, зокрема, при інших рівних умовах вартість компанії, що є відомим трендом, є вищою, а отже, вищою буде і вартість її майна. З іншого боку, за наявності на підприємстві власного інтелектуального капіталу його вартість не завжди відповідає ринковій вартості (конкурентні переваги, які надасть підприємству ця розробка). Тож, оцінка реальної ринкової вартості власного капіталу підприємства є першим кроком до ефективного управління ним.
2. Визначення оптимальної частки власного капіталу у структурі капіталу підприємства. Враховуючи функціональне призначення власного капіталу, на мікрорівні можна виділити позитивні риси його використання:
 - простота залучення (при вирішенні питання щодо збільшення обсягу власного капіталу або щодо напрямків його використання рішення приймає підприємство без участі будь-яких інших суб'єктів господарювання);
 - вища дохідність та здатність генерувати прибуток (при використанні власного капіталу немає потреби сплачувати відсотки за кредитом);
 - підвищення конкурентоспроможності підприємства (наявність значної частки власного капіталу збільшує його платоспроможність та фінансову стійкість, що надає певних конкурентних переваг та статусу перед клієнтами та партнерами).

Проте використання підприємствами лише власного капіталу має і негативну рису - обсяг власного капіталу обмежений, тому підприємство може втратити можливість розширення діяльності та збільшення

рентабельності за рахунок залучення позикових коштів за допомогою ефекту фінансового левіриджу. Таким чином, одним із основних питань управління власним капіталом підприємства є визначення оптимальної структури капіталу, тобто такого співвідношення власних і позикових коштів, яке забезпечує максимізацію ринкової вартості компанії.

3. Створення ефективної концепції збереження власного капіталу. Враховуючи динамічність зовнішнього середовища та підвищення конкуренції, часто основною метою підприємства є не збільшення власного капіталу, а збереження його.

Необхідність забезпечення власного капіталу на визначеному рівні знайшла своє відображення у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку у вигляді концепції збереження власного капіталу, що орієнтована на забезпечення безперервності господарської діяльності підприємства. Одним із показників збереження власного капіталу є показник «чисті активи», який визначається як різниця між активами підприємства та обсягом його зобов'язань. Подібним чином деякі автори визначають власний капітал підприємства.

Слід зазначити, що управління формуванням, використанням та збереженням власного капіталу є основним у системі менеджменту і існує навіть на малих підприємствах, а от питання визначення ринкової вартості компанії, дієвості її фінансово - господарської діяльності та формування оптимальної структури капіталу зазвичай виникають лише на великих підприємствах.

Відповідно до концепції збереження власного капіталу таке управління доцільне у разі, коли підприємство знаходиться у кризовому стані.

Результатом управління капіталом повинна бути розроблена підприємством на основі власного досвіду із врахуванням теоретичних узагальнень, наведених в економічній літературі, система показників стану і використання капіталу:

- співвідношення власного, позиченого і залученого капіталу;
- норматив власного оборотного капіталу;
- плече фінансового важеля (фінансовий левіридж) тощо.

В умовах ринкової економіки в Україні процеси, що пов'язані з вдосконаленням системи управління капіталом підприємства, зокрема, його формування та використання, набувають особливого значення, оскільки створення та розвиток необхідної фінансової ресурсної бази є важливою умовою сталого економічного зростання.

Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності, ефективності форм господарювання та управління виробництвом. Важлива роль в реалізації цього завдання відводиться аналітичним дослідженням, зокрема, аналізу власного капіталу підприємства. За допомогою аналізу можливо вивчити зміни тенденції, структуру та динаміку складових власного капіталу впродовж вивчаемого періоду. Це має важливе значення при обґрунтуванні рівня економічних показників на перспективу. Аналіз дозволяє вивчити сутність проблеми, визначити роль кожного елементу у цьому явищі чи предметі.

Важливе місце в організації економічного аналізу посідає його інформаційне забезпечення. Склад, зміст і якість інформації, що залучається до аналізу, мають визначальну роль у забезпеченні дієвості аналізу господарської діяльності. Аналіз не обмежується тільки економічними даними, а широко використовує технічну, технологічну й іншу інформацію.

В ході проведення перевірки стану обліку, контролю й аналізу власного капіталу на ТОВ «АгроТрейд» було виявлено, що на підприємстві відсутня система аналізу власного капіталу.

Пропонується ввести на підприємстві систему аналізу власного капіталу, яка включає в себе наступні етапи:

1. Організаційно-підготовчий - на даному етапі систематизуються усі документи підприємства, що будуть використовуватися в аналізі. Усі джерела даних для аналізу власного капіталу поділяють на планові, облікові і позаоблікові. До планових джерел відносяться типові плани, нормативні матеріали, кошториси тощо. Джерела інформації облікового характеру містять документи бухгалтерського, статистичного й оперативного обліку, а також усі види звітності, первинну облікову документацію. Ведуча роль в інформаційному забезпеченні аналізу належить бухгалтерському облікові і звітності, де найбільше повно відбиваються господарські явища, процеси, їхні результати. Дані статистичного обліку, у яких утримується кількісна характеристика масових явищ і процесів, використовуються для поглибленого вивчення й осмислення взаємозв'язків, виявлення економічних закономірностей. До них відносяться Звіт про фінансові результати, Зведена таблиця основних показників, які комплексно характеризують господарську діяльність підприємства. Оперативний облік і звітність сприяють більш оперативному в порівнянні зі статистикою або бухгалтерським обліком забезпеченню аналізу необхідними даними і тим самим створюють умови для підвищення ефективності аналітичних досліджень. До позаоблікових джерел інформації відносяться документи, що регулюють господарську діяльність, а також дані, що не відносяться до перерахованого раніше.

2. Розрахунковий - проведення розрахунків за схемою, яка складається з аналізу складу, структури та динаміки власного капіталу, розрахунку коефіцієнтів, що характеризують власний капітал, аналіз нерозподіленого прибутку та визначення розміру впливу факторів на нього, пошук резервів підвищення прибутку підприємства, аналіз різниці реального власного і статутного капіталу, визначення ефективності й інтенсивності використання власного капіталу.

2.1. Узагальнення та систематизація отриманих результатів - аналітичні висновки по отриманим результатам у формі таблиць, графіків, викладення текстового матеріалу.

2.2.Реалізація матеріалів аналізу - розробка заходів щодо покращення отриманих в результаті аналізу показників та результатів та впровадження їх у практику діяльності підприємства.

Такий аналіз пропонується проводити систематично на ТОВ «АгроТрейд» щоквартально до 20-го числа місяця наступного за звітним кварталом.

Впровадження методики аналізу власного капіталу дозволить підвищити ефективність використання власного капіталу та рівень прибутковості ТОВ «АгроТрейд».

Серед проблем, що виникають в практиці ведення бухгалтерського обліку, особлива роль належить документальному оформленню операцій з власним капіталом. На ТОВ «АгроТрейд» відсутні документи з аналітичними даними обліку власного капіталу. Така проблема є цілком поширеною на підприємствах України різних форм власності, зокрема це стосується акціонерних товариств та товариств з обмеженою відповідальністю.

Обґрунтування необхідності забезпечення доступною інформацією про власний капітал користувачів підприємства виступає відправним моментом розробки методики його документування та складання внутрішньої звітності. Кожен обліковий процес здійснюється на підставі первинної документації та завершується складанням звітності, показники якої розкривають власний капітал підприємства та його складові. Тому постає проблема щодо розробки і запровадження внутрішньої документації та звітності, яка б задовольняла інформаційні потреби і відрізнялася нескладним змістом і зрозумілими поясненнями, що будуть інформаційно насичені та зрозумілими широкому колу користувачів, а не тільки бухгалтерам та економістам.

Найбільше значення для управління підприємства має саме внутрішня звітність, головне призначення якої полягає у задоволенні потреб управлінців всіх рівнів повною, достовірною та необхідною для прийняття оперативних рішень інформацією про власний капітал. Але питання створення внутрішньої звітності руху складових власного капіталу підприємства майже не досліджувалися і тому потребують більш детального вивчення та деталізації.

Так, виходячи із складових власного капіталу, доцільно використовувати форми первинних документів для повного і розширеного обліково-інформаційного забезпечення власного капіталу: реєстр власників підприємства інформує про право власності засновників на майно, яке вноситься в оплату придбаних ними акцій при державній реєстрації підприємств; довідка-рахунок емісійного доходу подає розрахунок доходу (збитку) від продажу цінних документів підприємства. Відомість-розрахунок переоцінки активів відображає дооцінку (уцінку) активів та їх зносу.

Акт вилучених часток власного капіталу засвідчує собівартість акцій власної емісії або часток, куплених товариством у його учасників, та зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу підприємства.

Реєстр заборгованості по внесках, оплаті статутного капіталу відображає заборгованість власників (учасників) за внесками до статутного капіталу.

Запропоновані форми первинних документів мають бути сформовані у відповідності до загальних вимог документування на підприємстві та Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Формування реєстру власників підприємства потребує використання статутних документів та виписок із засідань зборів власників. Дана інформація має розшифровувати поіменні частки власників та способи оплати статутного капіталу. В акціонерних товариствах, які займаються торгівлею акцій власної емісії, слід використовувати довідку розрахунок емісійного доходу. Цей документ має врахувати вартісні оцінки акцій відносно їх номіналу до та після емісії, та також має відображати періодичні реалізаційні процеси цінних паперів.

Досить важливим моментом, що відображає структуру власного капіталу, є переоцінка необоротних активів підприємства, яка відображається в інформаційній базі на будь-якому підприємстві незалежно від форми власності та умов господарювання. Цей документ має містити як елементи вартісної оцінки самих активів, так і їх зносу. Документальне оформлення результатів переоцінки доцільно робити за допомогою відомості результатів переоцінки, яка складається за формою, розробленою організацією самостійно із закріпленням її в обліковій політиці, оскільки уніфікованої форми такої відомості не існує.

Реєстр заборгованості по внесках може використовуватися на етапі створення або перереєстрації статутного капіталу підприємства. Цей реєстр може бути використаний як індивідуально, так і в поєднанні з Реєстром акціонерів. Змістовна частина має відображати непогашену частину статутного капіталу за видами внесків, відповідно до засновницьких документів.

Наведені приклади документів, які мають функціональне призначення, мають особливості використання і відображення інформації в цілому по підприємству без розмежувань по підрозділах.

Запровадження документації дасть змогу активізувати документообіг власного капіталу підприємств. Але ефективність документування власного капіталу буде максимальною, якщо вона буде поєднана із внутрішньою звітністю за даною ділянкою обліку.

Джерелами інформації для заповнення наведених вище форм виступають дані, отримані із рахунків бухгалтерського обліку та запропонованих внутрішніх. Форми внутрішньої звітності мають бути побудовані таким чином, щоб спрогнозувати структуру власного капіталу та не допустити порушення у формуванні та структурі власного капіталу. Забезпечення такою інформацією дає змогу керівництву простежити за джерелами формування власного капіталу, виявити прострочені джерела неоплаченого капіталу.

Показники наведених форм внутрішньої звітності дають змогу проводити економічний аналіз складових капіталу. Необхідність та доцільність їх складання зумовлена безпосереднім впливом результатів фінансової діяльності підприємства.

Побудова внутрішньої звітності, крім того, дасть змогу удосконалити наявний документообіг на підприємстві, оптимізувати показники діяльності окремих підрозділів та підприємства загалом і таким чином підвищити прибуток. Отже, внутрішня звітність є важливим джерелом якісної економічної інформації для керівників підприємств у визначенні засобів для досягнення більш високих результатів діяльності.

Джерела та література:

1. Воськало Н. М. Документування; операцій з обліку власного капіталу // Наук. Вісник НЛТУ України. - 2009. - Вип. 19.11. - С.126-134.
2. Матлага Л. О. Перспективи, оптимізації управління власним капіталом банків в Україні // Сталий розвиток економіки/- 2011. - С. 327- 331.
3. Шпак Н. З. Система управління капіталом підприємства// Наук. Вісник НЛТУ України. - 2010. – Вип. 20.10. - С.257-261.
4. Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. «Економічний аналіз»: теорія і практика: Підручник /за ред. проф. А.Г. Загороднього. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – Львів: «Монополі 2006, 2012. – 440с.

Панкова М.М., Халил Д.Х.

УДК 657.45

ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ И СОВРЕМЕННЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ ЗАБАЛАНСОВОГО УЧЕТА В УКРАИНЕ

***Аннотация.** В статье рассматриваются основные аспекты формирования понятия забалансового учета, предмет, объект и функции забалансового учета, особенности использования забалансовых счетов в отечественной и зарубежной практике, перспективы дальнейшего развития и усовершенствования забалансового учета в Украине. В статье выявлено, что основными направлениями развития забалансового учета в Украине является совершенствование его теоретической базы и приближение к оперативным потребностям как внутренних, так и внешних пользователей бухгалтерской информации.*

***Ключевые слова:** забалансовый учет, забалансовые счета, нефинансовые показатели, диграфический и униграфический метод учета.*

***Анотация.** У статті розглядаються основні аспекти формування поняття позабалансового обліку, предмет, об'єкт та функції позабалансового обліку, особливості використання позабалансових рахунків у вітчизняній і зарубіжній практиці, перспективи подальшого розвитку та удосконалення позабалансового обліку в Україні. У статті виявлено, що основними напрямками розвитку позабалансового обліку в Україні є вдосконалення його теоретичної бази та наближення до оперативних потреб як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації.*

***Ключові слова:** позабалансовий облік, позабалансові рахунки, нефінансові показники, униграфічний та диграфічний метод обліку.*

***Summary.** The article discusses the main aspects of the forming concept of the off-balance accounting, subject, object and functions of off-balance accounting, features of using off-balance accounts in domestic and foreign practice, the prospects for the further development and improvement of off-balance accounting in Ukraine.*

Off-balance accounting is intended to monitoring, measuring and registration the facts of economical activity of the company, which currently does not affect his property status, but which need special supervision to possession of full information on the past, current and possible future events, and to monitoring the availability and use of the property that does not belong to the company, but is used in its economical activity on the rights of the use or disposal.

A distinctive feature of off-balance accounts is that they do not correspond either each other or with the balance accounts; records on them are carried out in the unigraphic way.

Off-balance accounting is necessary to monitor the safety and use of tangible property owned by the company on the rights of the disposal and use of the property, to monitor the performance or nonperformance of obligations to provide complete information of the state of off-balance sheet accounting for the needs of management, to completeness the assessment of solvency and financial stability.

The article revealed that the main directions for development of off-balance accounting in Ukraine is to improve its theoretical framework and approach to the operative requirements of both internal and external users of financial information.

***Keywords:** off-balance accounting, off-balance accounts, non-financial indicators, unigraphic method of accounting, digraphic method of accounting.*

Постановка проблеми. Начало третьего тысячелетия ознаменовалось внедрением в Украине Программы реформирования системы бухгалтерского учета с применением международных стандартов [1]. В рамках этой программы был принят Закон Украины «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине», новый План счетов бухгалтерского учета активов, капитала, обязательств и хозяйственных операций предприятий и организаций, национальные Положения (стандарты) бухгалтерского учета и происходит непрерывное совершенствование теории и практики бухгалтерского учета.